

Pol Coussement

Pro 'anti-pasti' als impactmeter

Dit boek focust op impactevaluatie in het sociaal-sportief werk. Dat juich ik toe. Maar evenzeer heb ik hiervoor reserve. Een betoog tot nuance dus.

Als cultuureducatieve speler binnen het Jeugdwerk vertrekt Passerelle niet vanuit sport, maar vanuit dans. We dansen hier dus figuurlijk wat buiten de lijntjes. Binnen het Jeugdwerk slaagt onder andere cultuureducatie erin om succesvol diverse én maatschappelijk kwetsbare contexten te bereiken. Onze manier van werken pakt en plakt. De saus bindt en verbindt.

De werkwijzen binnen de cultuureducatie zijn ook divers en vaak, héél vaak, op maat. Hoe we de impact van onze praktijk op maat kunnen evalueren is maar de vraag. Impactstudies zijn sowieso een arbeidsintensief proces.

Welke impact zien wij in onze werking?

Dat:

- Sabry, een moslimjongen uit een maatschappelijke kwetsbare buurt die nooit eerder danste, via een dansproject aangemoedigd wordt om deel te nemen aan een auditie aan het conservatorium om professioneel balletdanser te worden én slaagt;
- Matheus, een Braziliaanse jongere, via een OKAN-project de liefde voor theatertechniek ontdekt en uiteindelijk als vrijwilliger meedraait in onze technische ploeg;
- Alvyn, een jongen uit een kwetsbaar gezin met negen kinderen, optreedt voor een volle zaal in deSingel in Antwerpen, le Colisée in Roubaix en op de Kortrijkse Grote Markt.

Ik kan heel wat voorbeelden als deze geven maar hoe ga je de kwalitatieve impact hiervan meten? Ik vraag het me af.

Cultuurparticipatie als deeg van de samenleving

In alle gevallen durf ik stellen dat het participeren in cultuur bijdraagt tot:

- een groepsgevoel;
- het zich vereenzelvigen met een groep;
- het zich engageren;
- het tonen van respect tegenover elkaar;

Over Pol Coussement

Pol Coussement is danser, choreograaf, jeugdwerker, sociaal geëngageerd... Pol past voor een bepaalde stempel. Hij is artistiek leider van Polydans, Passerelle en Miroir D'Eux en was van november 2015 tot maart 2024 voorzitter van Danspunt. De rode draad doorheen zijn oeuvre is het inhoudelijk samenwerken van professionele dansers met amateurdansers. "Eind jaren '90 heb ik als gastchoreograaf aan het Hoger Instituut voor Dans samengewerkt met Sidi Larbi Cherkaoui. Ik vroeg Sidi om in Kortrijk een korte creatie te maken voor en met amateurdansers. Het waren de eerste stappen van Sidi als choreograaf en het werd een Passerelle-project avant la lettre."

- participeren en communiceren;
- het opbouwen van een sociaal netwerk en vangnet;
- zelfontplooiing;
- zelfreflectie;
- enzovoort ...

Bij Passerelle noemen we dit het meer wendbaar en weerbaar worden en simpelweg sterker in je schoenen staan. Cultuurparticipatie als deeg van de samenleving en niet als kers op de taart. Ik kan me moeilijk inbeelden dat een beleid deze waardevolle werking niet naar waarde zou schatten.

Impact verhogen door 'anti-pasti'

In mijn presentaties voor studenten Sociaal Werk licht ik altijd mijn begrotingspost 'anti-pasti' toe. Anti-pasti komt van mijn Franse collega van Miroir D'Eux (www.miroirdeux.fr), Magalie Mattana met Italiaanse roots. Magalie voorziet telkens eten, fruit en versnaperingen én tijd.

Zo wil ik, bij wijze van voorbeeld, na een vakantie er telkens weer invliegen terwijl zij mij tot de orde roept: "Geef de jongeren de tijd! Laat hen op adem komen en laat hen hun verhaal doen."

Het heeft me tijd gekost om de waarde van deze tijd in te zien, maar het is daar dat hun leefwereld, hun context en hun beleving de onze wordt en waar de impact telkens weer een andere vorm aanneemt.

Mouazim voetbalt ondertussen in Zweden, Ramla ging voor kinderverzorgster, Stephy timmert aan haar zangcarrière en Lucas werd garagist. Het zijn allemaal jongeren waar ik (we!) doorheen meerdere projecten mee heb (hebben!) samengewerkt en de impact van onze samenwerking werd deel van hun en ons DNA.

Ik nuanceer bewust met 'we' want zoiets is niet het werk van één persoon maar van een ploeg. Een ploeg waarmee je dingen samen beleeft, diep gaat en tijd neemt om de zaken extra muros binnen te brengen en hen een veilige context aan te bieden.

Oh ja... en ondertussen

Sabry is gestopt met zijn balletopleiding door de drempels van het conservatorium, Matheus maakt niet langer deel uit van onze technische ploeg omdat hij ging voor zijn passie voor moto's, maar Alvyn danst nog steeds. Niet alle verhalen zijn een succesverhaal. Dat hoeft en moet ook niet. Maar ik koester de ervaringen, de impact en het oprechte geloof dat onze interventies steentjes hebben verlegd. Duurzaam en langzamerhand zichtbaar.

Zijn deze meetbaar? Ik weet niet hoe, maar ik neem het tweede boekdeel van de Praktijkgids sociaal-sportief werk graag door in de hoop de impact van sociaal-artistiek of sociaal-sportief werk meer zichtbaar te (kunnen) maken voor het beleid.

Dat een beleid cijfers opvraagt ter verantwoording van hun keuzes vind ik meer dan normaal. Vaak gaat het dan over spreiding, bereik, schaalgrootte of Vlaamse relevantie. Als een beleid impact zou kunnen afvinken, huiver ik van de gedachte welke impact dan AF-gevinkt wordt. Ik vertrouw dan eerder op een kwalitatief advies van een commissie van deskundigen.

Aan een META-onderzoek dat individuele organisaties overstijgt en de argumenten, hoekstenen en veronderstellingen omtrent de impact van sociaal-artistiek of sociaal-sportief werk vorm geeft, werk ik graag mee.